

DEO OPTIMO MAX.

UNI ET TRINO.

VIRGINI DEI PARÆ, ET S. LUCAE
Orthodoxorum Medicorum Patrono.

QUÆSTIO MEDICO-CHIRURGICA,

QUODLIBETARIIS DISPUTATIONIBUS
mane discutienda, in Scholis Medicorum, die Jovis octavæ
Aprilis, anni M. DCC. XXXIV.

M. ANDREA - JOSEPHO SERON,
Consiliario Medico Regis ordinario in re tormentariâ,
Doctore Medico, Præside. autore.

An Cancro Mammarum, Sectio. 3.

I.

IN hominis fabricâ, munificentia summa & maxima sapientia. Stupet ille, cui
Lordo & partium symmetria nescitur. Solidorum & fluidorum motus reciproci,
inter utraque æquilibrium, quibus stat vita & perennatur, Crætorem nun-
ciant. Hominem condidit Deus, eum in duos, marem nempè & fæminam, di-
stinxii sexus ; suum cuique distribuit temperamentum : huic debile & infirmum:
illi validum & generosum : uni robur, constantiam & fortitudinem impertit:
alteri lepores, gratias & venustatem affudit, ut viro sociata complaceret, luben-
tiusque propagandæ speciei opus suscipiat uterque, & strictiore facto animorum
amicitiaeque nexu, mulieris ægritudines frequentes nimium, indulgentius, com-
miseratiu[m]que toleraret vir. Nec ægritudinum multiplicitas gratis ficta ; morbo-
rum ilias offendit mulieres. Accidente enim tempore quo viro maturæ brevi
future, nondùmque eruptis catameniis, decolores ut plurimûm, cibos respuant,
lassitudinibus & anxietibus fractæ, membra vix movere compotes, capite, bra-
chiis, abdomine, lumbis & cruribus dolentes, anhelose nec lubenter spiritum
ducentes, cœtus fastidunt; tristes & morosæ conspiciuntur, cor ipsis moleste
palpitat, & terrore quodam perculta è vivis eripi reformidant. Confidente verò
ætate, fluentibusque ex naturæ votomensibus, recta viger valetudo, quæ tamen, vic-
timæ quotiescumque mactandæ seu fluxuri sanguinis apparent prodromi, aliquan-
tulùm deicitur. Majores tumultus movent menses, si uberiùs parcitve fluant. At
eorum minutio, sufflaminatio, potius gravissimos parit morbos, quos inter non acu-
tos enumeres, sed chûnicos, quales sunt cachexia, hydropes, phthises, motus con-
vulsivi vaporum nomine insigniti, quos jure dices Epilepticos, ni Epilepsia pecu-
liari caractere discerneretur : omnes ex eâdem derivantur causâ, catameniorum
nempè suppressione, quorum ut pallidorum colorum sunt sequela, sic eorum præla-
dia pallidi colores; quorū ex hac scaturigine tanquam ex pandora píxide ena-
cuntur, percipis, mala; nec sola, sua importat graviditas: quæ secum fert gau-
dia, amarore temperantur: multis incommodis perturbantur; etenim primis ges-
tationis mensibus accident cibi fastidium, pica, nausea & vomitus, ventris tor-

A

mina & dolores, alvi fluxus, dentum dolor, céphalalgia, vertigo: mediis vero temporebus tussis, h̄pothermia, vigilia, dolor lumborum atque coccyngicis & hemorrhagia contingunt, ultimis tandem graviditatis mensibus, insiliunt urinæ suppressio, alvi durities, tensio, venarum in cruribus & coxis distensio, crurum inflatio & tumor, fissura ventris, aqua ex utero effusio. Inter parturientum vehementioribus jactantur doloribus mulier, ad annis quandoque sumpitan vulva, labitur uterus, procidit anus. Edito in lucem infante latet mater, ob facunditatem sibi plaudit: partus difficultatem laboremque oblitæ, jamque evitata charybdi, in syllam incidit. Secundinis namque lochiisve retentis inflammat uterus totumque abdōmen, & intumescit magis & tendit, dolores tormentaque increbescunt. Febres ardentes & putridæ cum urgentioribus accenduntur symptomatibus. Alias uteri hemorrhagia noti facilè sistendæ, alvi fluxus, dysenteria, nonnunquam vigilia, raro Mania & rarius Epilepsia, patrum sequuntur. In magnō discrimine verfatur vita. Summo sic preio redimit mulier, quibus ditatur, corporis beneficia. Multatatur quoque aliter: mammæ in ornamento, ad utilitatem concessa suis partium affectus. Illa duo hæmisphæria, carnosæ, in thoraci externâ & mediâ parte collocantur: ad sterni latera pubescientibus protuberare incepunt pueris; in vîs vero soldum obcessis valde, inflantur: in suis ductibus quodam modo elaborantur & preparantur lac. & ultiore tantum differt divisione a chylo: doribus, qualitatibus & saporibus assumptorum nondum exutum, mitâ velocitate defertur ad mammas, quæ statim à pastu, aut paulo post turgescent: quibus funditur lac tubulis, in spiram ducit, aut tenui sphinctere arctatis cohibetur, & ni vis aliqua accedat externa, non foras prorumpit in nutrimentum tenellali, infantis fluxurum; ubertate suâ & utilitate matres reddi beatas; at malorum bene multorum fons, manuæ; sepius etenim membrorum tempore turgentes dolent, dolorque acutior si debita & convenienti copiâ non fluat, coereaturve ille periodicus fluxus; Erysipelatis, Inflammationibus, Abcessibus, & Scirrhis intentantur: frequentiores tamen illæ passiones in puerperis ex dicitâ perversitate, lochiis potissimum, aliisve evacuacionibus sufflaminatis; ad mammas quantitate nimia delatum lac, ibique retentorum miscela acscens, grumescit, tubulos galactophoros, affectus productum enumeratis, inficit. Turgentibus manmis, sed nondum suctiōnem expertis, acutissimum puerperæ experientur dolorem, quoque levantur exitu lactis: cuius copiâ oppressæ mammæ inferunt molestiam non sedandam, ni arte foras prorumpat. Tubulo etiam fugiunt papilla, applicanteve cucurbitula ad eam intus demissam extis evocandam; huicque ulescula surgunt pro variâ indole magis timenda: quæ omnia puerperam torquent. Sollicitate prolis servandæ matris, papilla innascentes pili, curas augent. At deturpis Cancro mammis, quantum incurunt periculum mulieres: Chirurgicum omnem apparatus respiciunt & ejus meminiisse horrent, attamen ferro pavida mulier, ferro objicitur, ubi non alia proligandæ labis lethifera via.

CANCER. Græcis Κάρπη, Κάρπη, & Καρκίνη à Cancro pisee nomen adeptus est, tunc ratione figura, subnigra enim Cancri marini ad instar, tunc quia ejus animalis more, pedibus quasi, & brachis pertinaciter hæret parti defixus: tumor est rotundus, inæqualis, cinericei coloris, lividi, aut subnigri, magnas & eminentes circumquaquæ habens venas, dolore, caloreque gravis, aspectu teter & horribilis. In omnibus ferè toridis corporis oriri convevit partibus, penitioribus etiam, glandulosis potissimum, mulierum frequentiis mammis, & de illo nunc agitur; ciceris magnitudinem æquat per initia, exiguis, ro-

3

tundus, & ni prematur, obscuro dolore stipatus, fervet in meditullio, minus tamen non ulceratus quam ulceratus: aliqua quasi puncta sentiuntur; venæ in ambitu turgidae: delitescunt aliquando, cum in profundo latitat: tempore interposito crecit gradatim; modò fabam, modò nucem juglandem aut aliquid majus mole equiparat: colore nigror est inflammatorio tumore, citrè tantam caliditatem, & ideo ab inflammatione seu phlegmone discriminatur; ab apostemate vero suppurante, renitentiâ: tangentibus enim durissimus, inspicientibus mollis licet appareat. Dolore vacat scirrus, pungentem inducit Cancer dolorem; latè se expandit ille dolor, ad claviculam usque & scapulas sèpè pertingit, & malignas sub alis inflammations nonnunquam excitat per consensum. Differt quoque Scirrus à Cancro: hic enim citò augetur, ille sensim sine sensu & perversè tractatus, sicut phlegmone, in Cancrum degenerat nonnunquam, & tunc ex indolente scirro, dolorem & molestiam facescit; Cancer aliundè ex se incipi plerumque, Scirrus verò alias ut plurimum sequitur ægritudines. Cancrum nonnulli nominant spurium Scirrum seu nothum: ipsi variae denominationes datae pro varis quas inficit partibus; si enim nares, polypus: si faciem, noli me tangere: si partem corporis medium, cingulum: si totum corpus, Elephas vocatatur; quidam singularem elephantiasim dixerunt quemlibet cancrum. Ad cancerosam dispositionem plurima referuntur phagedæna & cacoëthea ulcera. Cancri oculti & aperti trita distinctio. Non apud omnes idem sonant voces: quidam etenim per apertos Cancros, exterius advenientes; per oculos, interius latitantes intelligi volunt, quidam verò aperitorum nomine ulceratos, oculorum, non ulceratos comprehendunt; invalidi etiam oculum & manifestum, siccum & humidum appellare Cancrum. Interni & externi, ulcerati & non ulcerati Cancri rector nobis visa est divisio. Ante pubertatem nisi congenitum infit vitium, non orditur Cancer, ita ipsius obscura sunt rudimenta, ut vix peritissimis Medicis, exercitatissimis Chirurgis queat internoscere; præceps augmentum suscipit, longè latè serpit; vicinas non solum partes exedit, longinquas etiam intentat: dolores & cruciati exacerbantur: fugientis vitæ præludia ob oculos continuò habet mulier: levamen querit Cancro depasta: Ars medicaminum sat valentium sèpius indiga; & eò lugenda magis miseræ mulieris fors, si una salus, una sit spes Curationis in Cancri avulstone, modò incremento, aliâve ratione nihil obstat. Scrophulosis tamen sunt & scirrhosi tumores qui innoxie perferri diu possunt, nec expolulant operationem, ni in Cancrum vertantur; hac omni ope caveatur mutatio, ut servetur mamma, nec sectioni exponatur licet sit tutor curationis via: quamvis dexterè & celeriter peragatur, tûm apparatu, tûm sectione ipsa crudelis effigiem supplicii exhibet: non enim perficitur absque substantia lumma deperditione, largè sanguinis effusione & acutissimo dolore. Ubi verò tumores illi in Cancrum degenerant, nec de Cancri natura dubitatur, modò præcesserint quæ sanguinis liquorumque diathesim emendaverint, citissimè erue. Vituperio immunis operatio nostra, sed eorum vituperanda temeritas qui tumores quoconque indiscriminatim excidunt: nec habitâ præparationum ratione, nec servatis ad sectionem conditionibus, vel solâ lucru fecundive cupidine, vel rerum Medico-Chirurgicarum inscitâ, ferro imprudenter utuntur. Sed non refundenda nonnullorum culpa in sectionem, nec infausti quidam eventus ejus utilitatem & necessitatem destruere valent; quæ plurimus profit & in posterum proficiet. in vituperium sectionis Hippocratem, Galenum, Celsum & alios exfusca; Ubi nam apud Hippocratem de mammarum abcisione mentio? ejus evolve opera, nullus de sectionis operatione sermo. Quid in contrarium offert Galenus? Cancrum excedendi modum tradit, nec sectionem damnat. Quid Celsus? cautiones docet,

4

acriterque eos arguit, qui omnes Cancros sine discriminē resecare audent. Omnes fermē melioris nota Medici sectioni suffragantur. Heu! quanta hominum cœcitas. Ipfis minus bene cessit res: esto; quid mirum? tumoribus ferrum in consultō admoveat, transactumq̄ erat secandi tempus. Non idē abstinendum ab auxilio, quo ab orei fauibus plures erexitur. At semper, novos Cancros creaturæ, radices remanent, obſicies; ad hāc reſponſum tene, accuratā ſedilitate unā cum Cancro eripiuntur radices; poſto quod radicum non deſtruantur extrema, quid in nos? semper & conſtanter germinare Cancros concludetne? minimē gentium. Tubulo-vasculofæ ſunt illæ radices: ſi tardis non avelatur Cancer & nondum ad vaſorum extrema concreta ſit lympha cancrosa, quā prius turgebant radices Cancri, curatur tumor cancerofus; nec ſunt extrema vaſorum ſeu radicum genuina Cancri ſeminia. In glandulis fovertur & cœſcit, & ingurgitata illæ radices, inſpiffatoque humore & viſioſo turgidae, vulneris coaſtitum impediunt; hinc cicatrix ulceribus fistulosis contaminateſtur, nec abſolveretur. Quapropter conuenit ſectio, cum alia ratione curari non poteſt Cancer.

I I I.

ATQUI cum alicubi infederit Cancer, modo externus, ſectione citō amoveat, potiſſimum ſi incrementum ſuſcipiat, doloreſque intendantur; brevi etenim ulterius ſerpendo, vicina inficit loca, & ex uno putulante ali tumores cancerofici ſconcipientur: aut cum intollerabili ſeſtore ulceratus, ſanie multā, labiis retortis, colore livido, nigricante, aſpectuque teter: ex corrupto, reſluoque humore, liquidis & ſolidis gangrænofam crasim conciliabit: hinc immedicabile malum. Infelices ſanè mulieres tali infortunio obnoxiae, quātū infeliciores quibus Cancro interno corripiuntur! ita ut ferro, igne, medicamentisve tangi nequeat morbus; quibuscumque auxiliis, in utero puta, anō, ore, irrita curatio: liquoribusque perpetuō ibidem veſtis inſiſtum ſectione vulnus ſphacelo deturpat, nec ſperanda eſchara, nec admota contineri poſſunt medicamenta. Cancroſis tumoribus procliviores feminae, laxiores enim ſunt earum glandulae, uberiorque alluuntur fluidis, quod conſpicuum magis in mammis; ab anno circiter decimoquarto, quo fororiarū occipiunt mammæ, ad annum quinqueſimum quo ſubſidunt, Epidermide, cute & pinguedine multā teſta, turgescunt; ex singulari albianteque conſtant texturæ, quæ vaſorum multiplicitum, ad instar cæterarum glandularum, ſunt glomeramina, quibus interſiciuntur ſubſternunturque adipofi flocculi: ex uno quoque vaſorum faciculo ſeu glomeramine proficitur duetus, qui galactophorus audit & vicini duetibus communica, omnesque in ſeptem, octo & decem tubulos majores deſinunt, qui totidem oſtiis, foraminibusve in medio mammæ juxta cylindricam aperiuntur eminentiam; papilla dicitur ea, exquifiſtissimè ſentit, contra reſtaſione arrigitur ſpongiosa, cingiturque areolæ, magnitudine figuræ & colore notæ. Nervos à dorsalibus spinalis medullæ; arterias & venas ab axillaribus & ſubclaviis mutuatur mamma. Hæc glandularum compages, ſat validæ fibrisque motricibus donatae, membranæ circumvolvit, cuius ope ſubjacenti muſculo pectorali aſſigitur. Galactophori duetus quibus texuntur glandulosi faciculi, à lymphaticis non ſunt degeneres. Laetè vacui veſtant lympham galactophori duetus. Ex infarctu, & ingurgitatione galactophororum duetum & induratione lymphæ, Cancri cauſa proxima. Obturant verò galactophori ſeu lymphatici mammarum duetus, cum materia nimis crassa quam ut per vaſorum diametros traſferri poſſit: tum rudimenta illa tenua licet & in unā parte fixa, dilatationem duetui inferunt, vicini comprimuntur duetus, anguſtatur eorum cavitas, infarciuntur ſuccelli & ratione vaſorum ingurgitatorum cœſcit tumor. Illa autem vaſo-

rum obturatio ex fluidi sic ex solidi parte proficiscitur: fluidi quidem, mutatione figuræ sphæticæ in aliam majoris superficie; vel adunatis pluribus se-junctis prius in unam massulam, seu si plures globuli simul compingantur: ex illâ vitiōsâ adunatione, nullâ habita proportione circumferentia globulorum cum vasorum diametris, longè procedere non poterit fluidum, hærens in viâ, obstrunctionis, Scirrhæ, aut Cancri, pro nativâ illius aut adventitiâ indole, primordia ponet: solidi verò, inflammatione didictis vasis sanguiferis comprimuntur ductus galactophori; minor eorum capacitas, nec quantitas oblati liquidū ultrâ potest transmitti, vel ductuum ipsorum galactophororum inflammantur membranae, minuiturque eorum amplitudo, & eâdem ratione admissum in unâ ductus parte fluidum mole majus quam ut progreedi detur, stat; vel irritatis ductibûs galactophoris, constringunt illi, & viam fistit lympha; vel iste & extrâ mammæ appositis, moratur fluidum; tunc elongatis lymphaticis ductibus cylindricis, capacitatem amittunt & minùs sunt meabiles, hæret, cespitat, sedet lympha, avolat tenuior pars & diffusior, spissior & concreta remanet, irrevo-cabilem sibi ipsi ponit obicem, nec remeare conceditur. Pedisæque continuoque circumfluentis lymphæ appulsi, nascens augetur tumor, excidens, ampliorem si adipiscatur accretionem; fovetur & augetur vitiōsâ ex sanguine derivatâ lymphâ, quæ crassitudine, viscositate & acredine peccat, unde conjuncta, continens & antecedens Cancri causa; procatareæcas seu evidentes & externas ex rebus non naturalibus sume; aër male defæcatus, alimenta pravæ indolis & liquores acidi aut acres & volatiles epoti, motus nimii aut interrupti, vigiliae diutius protractæ, aut somni longiores, mæror & tristitia, catamenia retenta, marisca suppressæ, ulcera intempestivæ siccata & evacuatio quælibet inconsulto cohibita, aut in-quinant cruentum aut chylum suppeditant vitiōsum, unde sanguinea moles, ex eâque omnes fluxuti liquores tum spissitudine tum acredine invertuntur.

I V.

NOVO lymphæ appulsi, Cancer adhuc tenuis, grandior fit; ultrâ extensionis terminum galactophori diducuntur ductus & aperiuntur; effusaque intra eorum interstitia ad motum jam ferrè iners, concrevit lympha; in auras brevè abeunte serosâ magis & tenuiore parte, loci figuram mutare impotens, inæqualiter durescit; nerveis vallis tum elongatis, tum nativâ lymphæ acredine succussis & irritatis vellicatis, exurgit rotunditas, durities, inæqualitas & quasi feriente acu candente læsa dolet pars; ortoque in meditullio tumoris motu intestino & fermentativo, persentitur calor. Ulteriore tumoris extensione vasa premuntur sanguifera & dilatantur: lentiors sanguinis redditus: in propriis alveis segnescit crux & inspissatur: turgentes plus æquo-venæ, crux inspissatione & alteratione, cineritum lividumque colorei inferunt tumor; ex ubiore humoris cancerosi seu lymphæ viriata proventu, præcœps Cancri acrecio: Cancrorum pedum æmula, distenta & varicosa sanguifera vasa. A natu-rali conformatio-ne Cancro fædata distat mamma tantum, ut aspectu tetro & horribili, ipsi ægra sectionis necessitate suadeat; à musculo pectorali, ramis alligatus pender Cancer; mole & pondere tumoris dolores usque ad claviculam & scapulas respondent. Tanta humoris acrimonia & corruptio ut cæcum ipsam ex-e-dat: eamque acredine corrugando, inversa, dura, seu callosa, & inæqualia lati ulceris labia reddat. Purulenta materia obtecta carnes & imprægnatae, ad instar corruptarum cernuntur. Evoluta sunt maximè puris salia, lymphæ par-tes ita attrite, ut earum ordo & positura omnino destruantur; puris loco ulceri-bus familiaris, manat sordida eluvias seu ichor & fæties copiola, pestifera, oli-da, nigra, fulva, odorisque gravissimi & fatidissimi, adeo ori & cerebro infensi,

ut, ex nervorum constrictione & successione violentâ, sequatur vomitus & animali deliquium: ichoris parte ad venas transgressâ assiduè urget lenta febris: abratis sèpè venis fundit crux; hemorrhagiisque repetitis aut humotis purificati malignitate, agram ni oculis interimat Cancer ulceratus, tantis illam cruciatus totquet, ut ipsi solatum sit sperata mors, Gravem & letiferum ab origine morbum excinde, periculorum & propter longam durationem plenus tardiorum Cancer, recens, nec dum parti vetustate infertus, & à causâ externâ genitus, curacionis per sectionem præberet viam; quum verò inveteravit, liquoribusque inustum est venereum, scorbuticum, scropulosum, cachecticumque vitium, aliudve indelebilis penitus inhærescit, aut ad proximas partes alia sunt glandulas tumefactæ, seu alii Cancroſi tumores juxtâ magna vasa positi, nec novacula extrahe, nec combure, multò magis concitatur & irritatur; aut inductâ cicatrice revertit extiosus semper, ceteroſque donec vitam adimat; non enim deſtructus cancerosus humor, aut tritum ad glandulas tumefactas sequetur iter, aut versus alias deſtrus & ſecreter novorum Cancerorum genefim dabit. Compendiosâ cauſarum expoſitione ſympotumatumque ſyndrome, tum natum Cancer, tum ſigna noſcicis; ex prognosi verò morti gravitatem habes. Operationis Chirurgicæ urgentia, tuo ſit iudicio; hæc ſola ſalutis ſpes, de agra, ni tentetur, conclamat: querenti & auxilium poſcenti adeſto, precibus, favo, & mammæ ſectione ab orco quaſi per incantamentum eam revoca, quam necis indubia & proxima cauſa, abſque Chirurgicâ operatione, non deferit & fatigat; ſea itaque maturè, ſi tutò uſcipe poſcit lectio, ſin minus blandire prudenter, ne ars indelebile ignominiam incurat, non enim omnem Cancrum avelere concedit; tunc dietâ conueniente & lenientibus medicamentis demulcendi dolores: hac induſtria non ulceratus Cancer latet ſepè diſt sine offensâ, ſed acribus intus ſumptis extuſve applicatis, exasperatus exedit cutem, eaque per curantim imperitiam adaptatâ, coeretur deinceps nullis repagulis, ſed ad instar ſieventis feræ depaſcitur quidquid obvium & quò liberis exhalat vapor in illo conclusus, eò impensis quoquè affuit humor tumorem adauerturus, ad cuius intima ſi penetret circumfluuiſ aër, à tunicis anteā exclusus, inſequitur illicò major putredo & uberior partis affecta luxuries. Si igitur ſectionem diſuadeant res in felicis agra, ſive ulceratus fit Cancer, ne incrementum uſcipe aut latius rodenio ſerpt, curam tantum inſtitue palliativam: nec omni ſolamine deſtitutur agra; vietum ideo preſcribito ex aliumentis eupepti, & coctu facilibus: epoti proſunt multum aquosi & refrigerantes liquores: juvant amygdalata, hordeacea, avenacea, fluviatiles Cancri, cretacea, & alia, abſorbente pollentia virtute: fedant hypnotica in dolorum exasperationibus: ſanguinis miſſio leviaque cathartica non negligantur, ſed caute & prudenter adminiſtrantur prout plethora & cacochnia deſiderare videbuntur; hæc interna. Externa verò, ſucci ſolani, plantaginis, vermicularis cum oleo roſatum & omphacio, in mortario plumbeo ſimili agitati donec ut glucen craceſcant, Anodina cum ſaturninis mixta, ſive plumbio imprægnata: iſdem adminiſtrantur trochisci albi rhalis cum opio; Cancri fluviatiles conſuſi ad instar cataplaſmatis commendantur; nec non ranae virides, cochlearum carnes elixa & lumbri ci terrestres; alia laudantur ab authoribus quaē Cancro maximè appropriata dicuntur; detersiva & putredinem arcentia & emendantia, quiaſ sunt decocta traumatica, quaē ulcerati Cancri & ſerpentis celeres progreſſus moderantur. Non alia, quaē recenſere ceterer, numerabo.

V.

EX recenſitis itaque aſtruitur demonstraturque ſectionis mammarum Cancri utilitas & neceſſitas; quibuscumque obſurdeſcit medicamentis, grandior

factus Cancer; lenitur quidem ejus ferocitas, tollitur nunquam. Frustranea, no-
 xia potius omnis medicatio ni ab ovo eam sulcias; nascens enim Cancer, clan-
 culum insidiatur; leves primùm dolores, tenuis, inconspicuusque tumor. Ipsius
 præsentia ab ægrotante vix redarguitur aut contemnitur, medicaminibusve per-
 operam adhibitis, irritatus, immedicable fit malum, quod ab expertis tracta-
 tum Medicis ab origine, s̄ ap̄iūs avertitur & evanescit; aut si ob ipsius incrementum
 naturamve usitata respuit medicamenta, ab iisque censeatur incurabilis Cancer,
 unicum vitæ subdium operatio Chirurgica: ad eam, antequam ægræ denegetur
 succurrere, te accingas, quò plus morte, eò magis cancerolus humor sanguinem
 inficiet, tumor turgebit, quin & vicinis glandulis parti viro infarctis & obstruictis,
 Cancri sectionem tentare non dabitur, eamque si aggrediaris, aut minus suc-
 cedit, aut citiori passu ad lethum properabit ægra. Subdola agyrtarum circulato-
 rumque promissa longè rejice: superba specificorum tibi non illudant nomina;
 quām incautum sit talibus fidere præsidis, quotidiana evincit experientia; se-
 dulò attendat quibus se committit ægra curis; non omnia Cancro conducent
 medicamenta, sive interna sive externa; quecunque nimis solvunt aut eli-
 quant sanguinem ut acria, volatilia, mineralia, mercurialia potissimum exas-
 perant Cancrum, si hauriantur deglutiunturve: non minorem noxam inducunt
 topica solventia, maturantia suppurationemque moventia: indolentem tumo-
 rem in motum agunt, ulceratusque Cancer nullis repagulis continetur & præ-
 maturè præedit vita; filum, quod luculenter docuit Hippocrates in suo apho-
 rismo sequentibus verbis: quibus, inquit, Cancri sunt, eos non curare melius est;
 curati enim citò pereunt: non curati longius tempus perdurant. Quæ de Cancro expo-
 sit Medicorum Princeps, authorum graviorum Galeni nemp̄, Celsi, Pauli
 Aeginetæ, Aëtii, Albucasis, &c. susfragio fulciuntur. Cancri confirmati & ad ul-
 cerationem vergentis, per topicorum applicationem, curam radicalem respuant
 omnes, proponunt verò & consulunt Cancri sectionem. Attamen avulsumen
 mammæ inconstitutò ne suscipias; plura attende & ad illam antequam accingas
 te, eas excipe conditions. 1°. Congenitus non sit cancerosus humor: 2°. Vires
 operationis sufficiant. 3°. Pectorali musculo tumor non adhæreat immobilis. 4°.
 Tumor aliud canctofus penitioribus in partibus non adsit. 5°. Eodem veneno
 induratae & tumentes glandulae ad axillaria vasa venas aut arterias non appo-
 nantur. 6°. Familiares naturæ evacuationes, catamenia, hæmorrhoides & aliae
 fortuitò natæ, quibus tamen asluta natura, non supprimantur. His perpenitis, sex
 se fere offerunt curatoriaz indications: 1°. Ut vasis depletis libertiū fluat sanguis.
 2°. Ut spissi diluantur liquores. 3°. Ut redundantes evacuentur humores.. 4°. Ut
 ad normam naturæ dirigantur fluida. 5°. Ut supressæ restituantur evacuationes. 6°. Demidm & ultima, ut absindatur pars affecta. Quinque primis indi-
 cationibus satisfaciendum vietu humido & tenui, sanguinis missione, lenienti-
 bus, diluentibus, abforientibus & catharticis: repurgato sic sanguine, pro
 votis cedit postrema indicatio, ablatio nemp̄ seu excisio mammæ. Hæc autem
 variè instituta fuit; Leonides apud Aëtium ægræ resupinato corpore cubantis
 mammam Cancro deturpatam partim incidebat, dein ferro candente eschara pro-
 mota, sanguinis hæmorrhagia sistebatur: quo factò ad mammam profundum se-
 cabat iterum, iterumque urendo crux fluentum compesciebat; per plures vil-
 ees & sectione & ustione repetitis, integrâque mamminâ ablata, ad fanas usque
 carnes novâ ustione quidquid vitiosum superesse suspicabatur, destruere ten-
 rabat. At illud operandi genus crudele nimium diu non invaluit. Non multò
 mitius selectum; alii namque in Cancrum uncinos injiciebant, alii rectarum, in-
 curvarumve acuum ope fila duebant, hac arte tumore apprehenso, ad radi-

cesque inciso, sanguinem fluere sinebant, nec statim compescabantur. Sanguinem crassum manu aut instrumentis abstersum, exprimebant; tunc nonnulli juxta vulneris extensionem cauterium actuale apponebant: nonnulli vero arteriarum venarumque extrema tantum tangebant. Suum incommodum levitatemque suam secum postremæ Cancrum curandi important rationes; sed nostra ævo emendatior correctiorque operandi methodus, temporis minus insumit, & delinita imminutaque est immanitas: hoc habetur pacto: in convenienti seu posita ægra à ministris continetur & brachium affecti lateris attollitur ut musculus pectoralis tendatur; tunc manu sinistrâ canceris tumor apprehensus ad radices secatur; si quæ, futuri Cancri rudimenta, oblita sunt glandulae, volsellæ abripiuntur, & destruantur, fluere sanguinem permittitur ingurgitata ut vasa exonerentur, ligaturis deinceps vasis majoribus injectis, cruris prepeditur exitus, stypticis liquoribus astringentibusque relictis pulveribus, continentur minora vasa, humiditasque superflua absuntur linteo carpto in plumacolum latum efficto, pluribus plumaceolis tenuioribus gradatim applicatis: mollia quibus multipliciter complicata linta supponuntur, fasciisque circum pectoris convolutis & fasciis, scapulari vocatâ, apparatus ille continetur & firmatur. Non tota semper excienda mamma, saepe pars, aut glandula quædam Cancrum genitura, sunt amovendæ; cultro etiati dividuntur tegumenta, à sano industria sectione secernitur quod corruptum, forcipe sectorum anguli tegumentorum scinduntur: & primus qui tunc requiritur apparatus, ab illo in mamma sectione proposito non multum differt: in sequentibus apparatus, si quid onussum, rescinde, remediaque vulneribus dicata adhibe. Quot Cancrum sequantur mala, non te latet: mors, si negligatur ille morbus, ineluctabilis: utraque tempestivâ & matutinâ vitabis sectione; redivivaque sanitas ad operationis nostræ seu sectionis utilitatem & necessitatem afferendam inconcussum est argumentum.

Ergo *Cancro Mammorum, Scelio.*

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

<i>M. Joannes-Baptista Boyer, Regis Confiliarius, & in Senatu Parisiensi Medicus ordinarius.</i>	<i>M. Franciscus Mery, Chirurgia Professor designatus.</i>	<i>M. Claudius - Antonius Renard.</i>
<i>M. Desiderius - Claudio Fremont.</i>	<i>M. Joannes - Baptista du Bois, serenissima Principis prime Dotaria de Conty Medicus, & Professor Regius.</i>	<i>M. Franciscus Afforty, An- tiquus Facultatis Deca- nus.</i>
<i>M. Bernardus de Jussieu, Regia Scientiarum Academia, Regieque Societatis Londinensis Socius, & in horto Regio Botanicæ Prodemonstrator.</i>	<i>M. Guillelmus - Josephus de l'Espine.</i>	<i>M. Germanus Preaux, an- tiquior Schola Magister & Regius Professor Eme- ritus.</i>
<i>Proponebat Parisiis TUSSANUS - GILBERTUS BOULLAND, Bituricensis, Baccalaureus Medicus, A. R. S. H. 1734. à sextâ ad meridiem.</i>		